

DE BOUWKUNDIG AMBTENAAR

OFFICIEEL ORGAAN VAN DE VEREENIGING VAN BOUWKUNDIGEN
OPGERICHT 2 AUG. '27 VOOR DEN TIJD VAN 29 JAREN EN 5 MAANDEN

Redactie: Heveaweg 24, Meester-Cornelis

ADRESSEN.

Voorzitter: W. H. Th. Marcus, Heveaweg 24 Meester-Cornelis, tot wien men zich te wenden heeft voor persoonlijke belangen en voor vereenigingsaangelegenheden en die tevens de redactie der B. A. voert.

Secretaris-Penningmeester: J. C. de Keyzer, Tjitaroemplein 12 Postkantoor Bandoeng, Riouwstraat. Tevens *Administrateur* I. B. T. voor:

- a. Aanmelding als lid V. v. B.
- b. „ „ „ „ abonné I. B. T.
- c. Adresverandering en contributie.
- d. Vereenigingsaangelegenheden.
- e. Opgave van advertenties.

2e Secretaris-Bibliothecaris: R. M. Soejatiman, Petodjosawah Zuid, Gang VI, Batavia-Centrum, voor: Vereenigingszaken inwendige dienst, aanvraag oude Nrs. I. B. T. en bibliotheeknummers.

TER HERINNERING.

I. Denk aan het referendum (zie B.A. No. 2, 1933).

II. Aangezien wij de beschrijvingsbrief voor onze a.s. Algemeene Vergadering, te houden in Batavia-Centrum op 4 en 5 Juni 1933 — Pinksterdagen — eerst in het nummer van half Maart a.s. kunnen publiceeren, verzoeken wij onze leden alsnog spoedigst hun voorstellen in te willen dienen. Tot nog toe hebben wij niets ontvangen, en zullen slechts met eenige punten komen, van den Voorzitter afkomstig, die nog nader zullen moeten uitgewerkt, n.l.: 1. Nauwe samenwerking, zooveel als mogelijk is, met andere vakorganisaties van Blijvers, om te komen tot het vormen van een éénheidsfront van Blijvers, 2. Grondslagen voor een billijk Indisch bezoldigingsstelsel; uitwerking van het tweede beginsel van de C.I.V.O. Wellicht kunnen er nog een paar andere bijkomen.

III. Van deze gelegenheid maken wij tevens gebruik om de achterstalligen ernstig te verzoeken aan hun verplichtingen ten opzichte der V. v. B. te voldoen. De goede leden, zij die een redelijk besef hebben van saamhoorigheid en éénheid, zullen niet behoeven te worden verzocht om vooral in deze benarde tijden zooveel mogelijk propaganda voor onze Vereeniging te maken onder andere B. 12-ambtenaren van B.O.W. of andere diensten, dan wel van Locale Ressorten.

Het Hoofdbestuur.

AFSCHRIFT.

No.: 2020/33.

Bandoeng, den 16en Januari 1933.

Onderwerp:

Intrekking Gouvernementsbesluit
No. 21, ddo. 22 Juli 1930.

WelEdele Heeren,

Zooals U wellicht uit de dagbladen reeds bekend zal zijn is de bij Gouvernementsbesluit No. 21, ddo. 20/7/30 in uitzicht gestelde reductie van 25% op de vrachtprijzen berekend volgens de geldende algemeene reizigerstarieven aan leden van erkende vereenigingen — bij het ondernemen van technische of wetenschappelijke excursies dan wel bij het bezoeken van door of met medewerking van hunne vereenigingen uitgeschreven openbare vergaderingen ter bespreking van wetenschappelijken aard te zijn of op andere wijze ten algemeenen nutte te strekken, — welke reductie tot op heden aan Uwe organisatie een of meerdere malen is verleend, met ingang van 1 Januari 1933 bij Gouvernementsbesluit ddo. 2 December 1932 No. 14 ingetrokken.

In den vervolge zal dus voor de periodieke jaarvergaderingen (congressen), geen reductie op het reizen langs de Staatsspoorwegen meer kunnen worden verleend.

TRT
(tresor)
525

Hoogachtend:
Het Hoofd van het Bedrijf der Staatsspoor-
en Tramwegen op Java:
o.l.

Het Hoofd van het dienstvak Beweging
en Handelszaken,
w.g. (Onleesbaar.)

AFSCHRIFT van de beschikking van den Directeur
der Burgerlijke Openbare Werken van
4 Februari 1933 No. D 17/1/1.

De Directeur der Burgerlijke Openbare Werken.
Heeft besloten:

Te benoemen in de commissie voor het in het jaar
1933 te Batavia af te nemen examen voor architect
en voor bouwkundig architect bij den Waterstaat en
's Lands Burgerlijke Openbare Werken, bedoeld bij
het Gouvernementsbesluit van 12 December 1929
No. 1 (Bijblad No. 12196) in verband met het Gou-
vernementsbesluit van 3 September 1931 No. 28
(Bijblad No. 12648) en van 4 November 1931 No. 34
(Bijblad No. 12703), tot

I. voorzitter:

Ir. E. J. L. Fuhri,
hoofdingenieur, inspecteur voor de Buiten-
gewesten;

II. lid:

1. D. R. K. de Boer,
administrateur bij het Departement der Burger-
lijke Openbare Werken;
2. Ir. J. van Gendt,
ingenieur 1ste klasse voor de Landsgebouwen;
3. Ir. A. van den Berg,
ingenieur 2de klasse bij den Waterstaat en
's Lands Burgerlijke openbare Werken;
4. Ir. K. E. Witkop,
ingenieur 2de klasse bij den Waterstaat en
's Lands Burgerlijke Openbare Werken;
5. Ir. W. F. Eijssvoogel,
ingenieur 2de klasse bij den Waterstaat en
's Lands Burgerlijke Openbare Werken;
6. Ir. E. E. Hens,
ingenieur 2de klasse bij den Waterstaat en
's Lands Burgerlijke Openbare Werken;
7. Ir. G. Meesters,
ingenieur 2de klasse bij den Waterstaat en
's Lands Burgerlijke Openbare Werken;

III. plaatsvervangend lid:

1. Ir. B. Th. W. van Hasselt,
ingenieur 2de klasse bij den Waterstaat en
's Lands Burgerlijke Openbare Werken;
2. Ir. B. L. Anthonijs Feher,
ingenieur 3de klasse bij den Waterstaat en
's Lands Burgerlijke Openbare Werken;

Afschrift dezer zal worden verleend aan de Alge-
meene Rekenkamer, den Directeur van Onderwijs en
Eeredienst, het Hoofd der Irrigatiewerken in de af-
deelingen Bantam en Batavia, den Directeur der ha-
ven Tandjong Priok, den Leider van den Dienst der
Landsgebouwen in het ressort Batavia — Meester-
Cornelis, de Hoofden der Departementsafdeelingen
A., B., C., E. en H., den Voorzitter der examencom-
missie, de commissieleden en plaatsvervangende
leden tot inlichting.

Stemt overeen met voors. beschikking:
De Administrateur,
(w.g.) VAN RENESSE.

Aan
de Vereeniging van Bouwkundigen.

DEPARTEMENT DER
BURGERLIJKE OPENBARE WERKEN.

Batavia-Centrum, 2 Februari 1933.

No. D 17/1/2.

Zeer veel spoed.

Bijlagen:

ONDERWERP: Architectexamen 1933.

Ik heb de eer ^{UHoogEdelGestrenge}
^{UWelEdelGestrenge} mede te deelen,

dat het a.s. examen voor architect en voor bouw-
kundig architect bij den Waterstaat en 's Lands
Burgerlijke Openbare Werken op 15 Mei 1933 zal
aanvangen (v.g.l. de Gouvernementsbesluiten van 12
December 1929 No. 1 en 4 November 1931 No. 34,
opgenomen onderscheidenlijk in Bijblad No. 12196 en
12703).

Zij, die aan het examen wenschen deel te nemen,
zullen zich daartoe voor ultimo Maart a.s. bij geze-
geld verzoekschrift door Uwe tusschenkomst tot dit
Departement hebben te wenden.

Bij de toezending van bedoeld(e) verzoekschrif-
t(en) gelieve U rekening te houden met het bepaalde
in lid 3, § IV van Bijlage C, behoorende bij voormeld
Gouvernementsbesluit van 12 December 1929 No. 1.

De Directeur der
Burgerlijke Openbare Werken.
Voor dezen:
De Administrateur,
w.g. Van Renesse.

Aan
de hoofden van de onder het
Departement der B.O.W. res-
sorteerende diensten
en
de hoofden van Gewestelijk
Bestuur in de Buitengewesten.

DE WERKELOOSHEID.

Uit het *Bataviaasch Nieuwsblad* van 1 Februari j.l. nemen wij het volgende over.

„Het lid van den Volksraad de heer Van Lonkhuijzen richtte zich 5 October j.l. met de volgende vraag tot de regeering:

a. In verband met de nog steeds in bedenkelijke mate toenemende werkloosheid onder de Europeesche werknemers hier te lande en de ongunstige verwachtingen dienaangaande voor de naaste toekomst, voornamelijk met betrekking tot de suikerindustrie, zou steller gaarne vernemen of de Regeering bereid is op korten termijn wettelijke maatregelen te treffen tot beperking van den arbeidstijd hier te lande en van de binnenkomst in Ned.-Indië van nieuwe krachten.

b. Onder verwijzing naar het artikel „Kwade Gevallen”, gepubliceerd in *De Locomotief* van Vrijdag 30 September j.l., zou steller gaarne worden ingelicht of de Regeering bereid is naar bedoelde gevallen een onderzoek te doen instellen en eventueel maatregelen te treffen, waardoor misbruiken van dezen aard in de toekomst v.z.w. worden uitgesloten.

De regeering heeft daarop thans het volgende geantwoord.

ad. a. De Regeering betwijfelt of wettelijke beperking van den arbeidsduur van Europeesche werknemers thans gewenscht zou zijn, omdat daarvan geen belangrijke vermindering van de werkloosheid is te verwachten. Zoodanige inperking van den arbeidstijd toch zal, wanneer men de concurrentiemogelijkheid der Indische bedrijven niet wil aantasten, gepaard moeten gaan met evenredige verlaging van het loon-peil, hetgeen bij den huidige stand der salarissen evenzeer bedenkelijk is te achten.

Evenmin is de Regeering voorshands overtuigd van de noodzakelijkheid om de toekomst van nieuwe werkrachten wettelijk te belemmeren, aangezien het aanwerven van personeel buiten Nederlandsch-Indië in verband met de daaraan verbonden financieele consequenties en het aanbod b.t.l. in deze tijden reeds vanzelf tot het allernoodzakelijkste is beperkt.

ad. b. Het Kantoor van Arbeid heeft een onderzoek ingesteld naar elk der ontslaggevallen, bedoeld in het aangehaalde Locomotief-artikel. De resultaten van dit onderzoek geven geen aanleiding tot verder ingrijpen door de Arbeidsinspectie.

Wat betreft het treffen van wettelijke maatregelen kan worden opgemerkt, dat de beide crisis-ordonnanties in St. 1932 No's 97 en 98, intusschen op dit soort ontslagen reeds mitigeerend hebben gewerkt, terwijl overigens, zooals bekend, de Regeering overweegt, welke regelingen kunnen worden getroffen om in

gevallen van ontslag, zooals in bedoeld dagblad-artikel vermeld, te voorkomen dat de betrokkenen na langdurigen dienstdtijd zonder wachtgeld of onderstand zouden blijven.”

.....

In het bijzonder zou ik *alle* Volksraadsleden, die het wel meenen met Indië, met nadruk willen wijzen op het volgende antwoord der Regeering:

„Evenmin is de Regeering voorshands overtuigd van de noodzakelijkheid om de komst van nieuwe werkrachten wettelijk te belemmeren, aangezien het aanwerven van personeel buiten Nederlandsch-Indië in verband met de daaraan verbonden financieele consequenties en het aanbod h.t.l. in deze tijden reeds vanzelf tot het aller noodzakelijkste is beperkt”.

Op het oogenblik is in Nederland het aantal werkloze academici gestegen tot ver over de 1000 en het aantal werkloze middelbaar opgeleide krachten tot een paar duizend, en deze aantallen zullen blijven stijgen. Wanneer op een gezegend tijdstip de economische mogelijkheden zich beter zullen laten aanzien, dan zal er in Nederland toch bij lange na geen voldoende vraag zijn, om het steeds groeiend aantal werklozen aan emplot te helpen en het is niet denkbeeldig, zelfs te verwachten, dat Indië dan overstroomd zal worden met import, zonder dat de Regeering het noodig zal vinden om de *Indische* werklozen te beschermen tegen de invasie. Men zal dan in de kringen der groot-ondernemers en van Gouvernementeel autoriteiten en autoriteitjes natuurlijk geweldig gaan schermen met de „minder goede karakter-eigenschappen” der h.t.l. geboren en opgeleide krachten, en tegen *veel* *hooger* loonen de „superieure import-krachten” in dienst nemen. Wat, behalve funest voor de Indische werknemers, ook voor Indië fnuikend zal wezen, omdat deze importkrachten weer het leger van „aandeelhouders” van de „drainage-onderneming” zullen vergrooten, en Indië steeds meer zullen verarmen. De *blijvers*, zowel in politieke partijen als in de vakverenigingen dienen zich toch eindelijk eens te bezinnen en één front te vormen ten opzichte van de *uitbuiting* van Indië. Zoowel uiterst-rechts als uiterst-links moet inzien, dat ze niet langer zich mogen laten leiden antogonisme, wanneer de *levensbelangen* van Indië op het spel staan. Laat men toch in Godsnaam allerlei „leuzen” bewaren voor latere tijden, als Indië is een welvarend land, en gezamenlijk zich teweest stellen tegen het aftappen van de beste levenssappen van het gemeenschappelijke Vaderland. Laat men schouder aan schouder staan om zich te keeren tegen de Indië *uitmergelende* drainage-politiek

Of een d.g. beroep op de loyaliteit van de verschillende leiders en voormannen van de *blijversgroepen* —

loyaal tenopzichte van de leden, die hun volle vertrouwen gesteld hebben in die leiders en voormannen — wel eenig resultaat zal hebben? Of men in staat zal zijn in gemeenschappelijk overleg één groot beginsel (behartiging van het levensbelang van Indië) te laten vóórgaan boven de kleinere aparte belangetjes, nu de tijden dat dringend eischen? Het is van ganscher harte te hopen, dat het spreekwoord: „Twee honden vechten om een been, een derde loopt er mee heen”, in deze ernstige tijden niet toepasselijk zal zijn op de kopstukken der *blijvers*!

W. M.

DE INTERPELLATIE MONOD DE FROIDEVILLE.

Op Donderdag 19 Januari j.l. werd in den Volksraad aan de orde gesteld de interpellatie-Monod de Froideville inzake de nieuwe salariskorting. Naar aanleiding van de invoering hiervan stelde de interpellant aan de Regeering de volgende vragen:

„1. Heeft de Regeering er zich rekenschap van „gegeven, dat de met 1 Januari ingevoerde nieuwe „salariskorting, samenvallende met de aanzienlijke „verhoging van directe en indirecte belastingen tal „van ambtenaren, en inzonderheid hen, die groote „gezinnen ten hunnen laste hebben, in grooten nood „brengt?

„2. Kan de Regeering het inzicht deelen, dat het „wenschelijk was geweest bij de doorvoering van be- „bedoelde salariskorting te vermijden, dat de indruk „werd gewekt, alsof de Regeering bij Hare bezuinigingsmaatregelen immer opnieuw de lijn van den „geringsten weerstand volgt?

„3. Heeft de Regeering niet overwogen, dat het „gedurende zoo langen tijd — ook nadat er van uit „den Volksraad om was gevraagd — achterhouden „van het opgestelde schema van budgetsaneering „juist uit dien hoofde een ongunstigen indruk moest „maken?

„4. Kan de Regeering tot de erkenning komen, dat „de Commissie van (georganiseerd) Overleg, blijkens „haar rekest aan den Gouverneur-Generaal, getoond „heeft voldoende rekening te willen houden met het „algemeene landsbelang en aan verdere bezuiniging „middels korting boven de 10% op de ambtenaren- „salarissen mede te willen werken en dat eveneens „het uitzicht niet afgesloten was om te komen tot een „compromis tusschen Regeering en Volksraad?

„5. Kan de Regeering het voordeel inzien van een „dusdanig compromis waarbij deze bezuiniging op de „ambtenaren-salarissen tot stand komt in overeen- „stemming tusschen Regeering en Volksraad?

„6. Is de Regeering bereid nogmaals te doen be- „rekenen, welk bedrag zal worden bezuinigd door de „met 1 Januari 1933 ingevoerde kortingen op de sa- „larissen en de uitkomst daarvan ten spoedigste „mede te deelen aan den Volksraad, opdat deze de „beteekenis van bedoelde salariskorting op de juiste „wijze zal kunnen beschouwen in het nader van het „schema tot budgetsaneering, dat de Regeering toe- „gezegd heeft aan den Volksraad over te leggen?

„7. Is de Regeering alsnog bereid de bezuiniging „op de ambtenaren-salarissen tot een punt van over- „leg met den Volksraad te maken, opdat een com- „promis mogelijk worde en aan de ambtenaren „zekerheid worde gegeven, dat hunne belangen die „verdediging vinden, welke hun rechtens toekomt?

Naar het voorkomt, zijn voor de ambtenaren en voor de vakbeweging van het meeste belang de vragen 1, 4 en 7. Wij verzoeken daarom de meeste aandacht voor het regeerings-antwoord op die drie vragen, al zijn de andere ook belangwekkend genoeg. Met het oog op de plaatsruimte zullen wij slechts de voornaamste punten, welke voor ons het meeste belang hebben, weergeven.

„1. De Regeering heeft zich bij de invoering van „de laatste kortingsmaatregelen ten aanzien van de „salarissen er ernstig rekenschap van gegeven, dat „Zij een zwaren last op het Landspersoneel legde. Zij „is dan ook eerst na lang beraad tot die maatregelen „overgegaan, waarbij Zij met name ook heeft over- „wogen of de druk niet te zwaar zou worden. *Mede „lettend op het feit, dat het overgrootste deel van de „particuliere werknemers minstens even sterken in- „komstenachteruitgang heeft moeten ondergaan, is „zij ten slotte tot de conclusie gekomen, dat zij dit „offer van het Landspersoneel mocht en in casu „moest vergen ter wille van het groote algemeene „belang, verbonden aan een zoo groot mogelijke „beperking van het budgettekort.* (Curs. van mij. „W. M.).

„4. De Commissie van georganiseerd overleg „heeft in haar advies van 9 December a.p. over de „haar voorgelegde salarismaatregelen zich op een „na algemeene stemmen uitgesproken tegen elke „verdere salariskorting. In haar schrijven van 7 „Januari j.l. aan de Regeering is zij eigener initiatief „teruggekomen op de jongste regeling tot het toepas- „sen van verdere kortingen op de ambtenaren- „salarissen. Zij drong er in dat schrijven — *en nu „citeer ik letterlijk, Mijnheer de Voorzitter.* (Curs. „van mij. W. M.) — „uiteeraard met handhaving van „haar in het advies van 9 December neergelegde „zienswijze — met den meesten klem op aan ten „minste het kortingspercentage van 17 terug te „brengen tot 15”.

„7. Daar het hier gaat om maatregelen, welke „door den loop der omstandigheden reeds een vol- „dongen feit zijn geworden, is naar het inzicht der „Regeering een principeel debat over de al dan niet „wenschelijkheid van het treffen van deze maatrege- „len, thans minder geëigend. (Curs. van mij. W. M.)

„De Regeering is echter steeds bereid om suggesties „van den Volksraad tot eventueele wijziging van de „jongste maatregelen, in nauwgezette overweging te „nemen.

„Zij heeft daarbij op het oog maatregelen welke, „zonder de financieele resultaten van de doorgevoerde „verdere korting te zeer aan te tasten, een verlich- „ting geven voor enkele groepen van landsdienaren „(Curs. van mij. W. M.), welke door deze korting in „een bijzondere moeilijken toestand zijn geraakt en „eventueel ook tot verdere verlichting van de gezin- „nen, indien de Volksraad zich daaromtrent mocht „uitspreken en de Regeering op grond van hetgeen „ten gunste daarvan is aangevoerd, de urgentie van „verdere maatregelen in deze richting kan erkennen.

Even op adem komen! Tjonge, het is waarlijk moeilijk om de antwoorden der Regeering, v.n. die gedeelten, welke gecursiveerd zijn aangegeven, zonder verwondering en angstige voorgevoelens in zich op te nemen. Voordat wij echter de noodige aandacht daarop vestigen, zullen wij eerst enkele andere passages uit het stenografisch verslag overnemen. De heer Monod de Froideville zei o.m. het volgende, waarbij de interrupties mede worden aangehaald.

„Juist omdat het gaat om het beleid ten deze van „de Indische Regeering zal, door mij althans, de „kwestie van de salarissen van het Marine-personeel „buiten bespreking worden gelaten „(De heer Barre: Dat is jammer).

„..... omdat de Marine een Rijksmarine is en „uit dien hoofde de Nederlandsche Regeering ten „deze de machthebbende is.

„(De heer Barre: Dan moet de Nederlandsche Re- „geering ook maar de volle kosten dragen van de „Marinebegroting).

Met nadruk wensch ik naar voren te brengen, dat de heer Barre is Resident en nog in functie, en abso- luut niet z.g. „linksch” georiënteerd. Beseft men nu wel, waarom de vakverenigingen heelemaal niet te spreken zijn over de aan de ambtenaren opgelegde verdere korting van 7%? Het Marine-personeel wordt van die korting — of gedeeltelijk — vrijgesteld! Waarom? Och, 't is geen afgunst, welk uit mijn vraag spreekt, maar wel een gevoel van wrevel, van verbittering, dat versterking vindt in de interrupties van Resident Barre, vertegenwoordiger van het I. E. V.

Thans een enkele aanhaling uit de rede van den heer de Hoog, evenals de heer Barre vertegenwoordi-

ger van het I. E. V., en evenmin z.g. „linksch” of wat men noemt „rood!” En wel v.n., omdat daaruit de „kern” der kwestie kan worden opgediept.

„En nu het antwoord op de vragen van den heer „Monod de Froideville: In de de eerste plaats heeft „de Regeering gezegd, dat de particuliere werknemer „in het algemeen een korting heeft ondergaan van „meer dan 17% en als zoodanig vindt de Regeering „het niet zoo onbillijk als de ambtenaren 17% gekort „worden.

„Het is hier weer de vicieuse cirkel. Bij de korting „van 5% en later bij de korting van 10% wees ik er „reeds op, dat de particuliere werkgevers juist vol „aandacht de gestie van de Regeering op dit gebied „volgen en dadelijk gereed staan om die gestie over te „nemen en toe te passen. Dan komt er van de zijde „der particuliere werkgevers misschien nog eens een „extra-korting op en onmiddellijk staat de Regeering „volgens hetgeen Zij zooeven heeft gezegd gereed „om te zeggen: bij de particulieren is het zoo en dus „kan het bij de ambtenaren ook wel zoo. Zoo krijgen „wij het vicieuse cirkeltje.

Daar gaat het om; de Regeering en de particuliere werkgevers wedijveren met elkaar om zoo snel mo- gelijk den loonstandaard in dit land zoo laag moge- lijk naar beneden te drukken. Uit „de Indische Be- zoldigingsmisère”, in dit periodiek gepubliceerd, kan men reeds duidelijk weten, wat wij denken van de be- zoldigingspolitiek in Indië. In den cursief gedrukten zin, uit het regeeringsantwoord op de eerste vraag van den heer Monod, vinden wij terug de door den heer De Hoog bedoelde vicieuse cirkel. Het lijkt vreeselijk veel op een „onderling overleg”; Indië zal daardoor weer goedkope werkkrachten kunnen le- veren; wat uiteindelijk in de eerste en voornaamste plaats ten goede komt aan de uitheemsche onder- ondernemers. Indië zal door een dergelijk vicieus cirkeltje uitgemergeld worden en met al zijn kodem- rijkdommen ten eeuwige dage blijven een arm land, met een blijvende bevolking van armoed- zaaïers!

Het gecursiveerde gedeelte uit het regeeringsant- woord op de 4e vraag geeft te denken. Waarom heeft de regeeringsgemachtigde niet eveneens letterlijk geciteerd de door de meerderheid der Com- missie van georganiseerd overleg aangevoerde gronden voor een afwijzing van elke verdere salaris- korting? Uit het communiqué aan de couranten ver- strekt (via Aneta) blijkt toch wel, dat die meerder- heid bij gebrek aan de noodige gegevens om de noodzaak van die kortingen te kunnen beoordeelen, zich niet kon neerleggen bij een zéér rigoureuze verdergaande korting. Doch ook is wel komen vast te staan, dat de Commissie van g.o. verschillende

suggesties gaf, om te halen, waar redelijkerwijze nog *wel* te halen viel. De bereidheid tot *samenwerking* bestond ongetwijfeld bij *alle* leden, doch de meerderheid wenschte niet *blindelings* de hun door de ambtenaren toevertrouwde belangen prijs te geven!

De in het antwoord op de 7e vraag door ons gecursiveerde zin doet ons het ergste vreezen. De Regeering zal klaarblijkelijk het „terug naar een (koelie?) lager niveau” niet prijsgeven. Als wij thans reeds kunnen waarnemen, dat abiturienten H.B.S. 5 bij het Gouvernement in dienst worden genomen op *f* 20.— per maand, is dan de vraag niet alleszins gerechtvaardigd, of de verlaging van het levensniveau als einddoel zal hebben het *koeliepeil*?

Verderop hebben wij nog een enkel gedeelte cursief aangegeven. „Enkele groepen” zullen dus de Regeering bereid vinden om hun een verlichting te geven. Men behoeft nu heusch niet lang te raden welke die groepen zullen zijn. En het heele Nederlandsche *koloniale* beleid zal daarmede ten voeten uit geteekend worden. God geve ons de noodige lijdzaamheid en bezonnenheid, opdat wij niet op een kwaden dag tegen de lamp vliegen. Doch dan zullen wij zoo vrij zijn om ons o.m. te beroepen op de interruptie van Resident Barre. Dat Nederland tenvolle *zelf* drage de lasten voor de handhaving van *zijn* imperiale belangen, en die niet bij al onze — in de eerste plaats *alle blijversgroepen* — bittere ellende en armoede nog op den koop toe aan Indië — d.w. *dus* zeggen aan ons — op den hals schuift. De C.I.V.O. heeft zich geheel ingesteld op *Indische* werknemers-belangen; het zal ons benieuwen of niet binnen zéér afzienbaren tijd de *blijvers* onder de ambtenaren verder zullen gaan en een Indisch *nationalistisch* vakverbond zullen stichten, zonder onderscheid te maken naar den landaard. Gaat de Regeering en gaan de particuliere groot-werkgevers op den ingeslagen weg voort, dan willen wij een tientje tegen een gobang verwedden, dat die tijd niet meer veraf ligt.

Wij moeten er nog melding van maken, dat er eenige moties zijn ingediend, welke in de afdeelingen zullen worden behandeld. De voor ons meest belangrijke is die, welke de z.g. salaris-„herziening” verwijst naar meer normale tijden. Wij wachten met ongeduld en spanning af, wat de Regeering zal antwoorden, en zijn benieuwd welk principieel standpunt door het V.V.O. en de daarbij aangesloten vakorganisaties ten aanzien van een nog sterker uiteenlopend stelsel van Indische bezoldigingen zullen aannemen. Ook is het voor ons nog steeds niet duidelijk, bij gebrek aan de noodige „richtlijnen” bij het V.V.O., welke houding men in die kringen zal aannemen met betrekking tot het buitenlandsch verlot en de reeds uitgelekte plannen tot herziening van het Indisch-

Burgerlijk-Pensioen-Reglement. Of wil men — op hoop van zegen — wachten *tot het allerlaatste* moment?

W. M.

VOLKSRAADS-OVERZICHT.

I.

Bij de algemeene beschouwingen over den toestand van 's Lands Financiën en de daarmede in verband staande versoberingsmaatregelen, motie van Lonkhuijzen c.s. betreffende de salarisherziening, motie Pastor c.s. betreffende de salariskorting, komen er zooveel belangrijke onderwerpen ter sprake, dat wij aan de hand van de stenografische verslagen zullen trachten daarvan een overzicht te geven. Wij zullen daarbij zooveel mogelijk de verslagen op den voet volgen en de n.o.m. meest belangrijke passages van de door de verschillende sprekers naar voren gebrachte kwesties nader belichten.

De bovenvermelde moties luiden:

1e Motie van Lonkhuijzen c.s.

„De Volksraad,

gehoord de debatten,

noodigt de Regeering uit de voorgenomen herziening der ambtenaren-salarissen voorloopig geen voortgang te doen hebben, doch uit te stellen tot de financieele toestand van het Land meer stabiel is geworden”.

2e Motie Pastor c.s.

„De Volksraad,

gehoord de debatten,

noodigt de Regeering uit om — overeenkomstig het advies van de Commissie voor Georganiseerd Overleg — de korting op de salarissen der ambtenaren terug te brengen van 17% op 15%”.

Als eerste spreker trad op de heer Mr. Fruin, Voorzitter van de Vaderlandsche Club. Uit het stenografisch verslag zullen wij enkele gedeelten citeren:

Mijnheer de Voorzitter! Wanneer ik (zooeven) om verschillende redenen mijn instemming heb betuigd met de indiening van een schema van de begrootingscommissie, mag men daaruit niet concluderen, dat dat schema op zichzelf door mij buitengewoon gelukkig wordt geacht. Integendeel, Mijnheer de Voorzitter, ik voor mij kan niet anders dan mijn teleurstelling uiten over den inhoud van bedoeld schema.

Alvorens daarop nu nader in te gaan, een enkel woord over de werkwijze van de Tweede

begrootingscommissie. Wat mij bij de beschouwing van de stukken opnieuw heeft gefrappeerd is, dat toen in Juni de Tweede begrootingscommissie voor het laatst nota's had ingediend, ze op haar lauweren is gaan rusten en tot September gewacht heeft eer ze met plannen of overwegingen van plannen kwam. Ik kan mij de juistheid van een dergelijke werkwijze niet voorstellen. Ik moet eerlijk zeggen, dat in dezen tijd van financieelen nood naar mijn overtuiging het werk van die begrootingscommissie geen moment mag stilstaan. Waarom kon bv. in den tijd dat de Volksraad hier bijeen was, de begrootingscommissie ook niet vergaderen en delibereren? Was dat uit eerbied voor den Volksraad? Ik geloof het niet, maar zelfs al was dit het geval dan moet in deze omstandigheden die eerbied wijken; dan doe men wat voor de hand ligt en noodzakelijk is en wachte men niet drie maanden lang om tot verdere voorstellen te komen.

Hier geldt hetzelfde als voor het bezwaar, dat de Regeering had tegen het ter sprake brengen van het schema in den Volksraad in verband met het feit, dat dit misschien moeilijkheden zou geven met het oog op de behandeling in de Tweede Kamer. Dergelijke argumenten mogen in dezen tijd eenvoudig niet wegen. Integendeel, ik ben van meening, dat als men ook in Nederland een overzicht heeft van wat men in de toekomst wil, dit eer aan de behandeling ten goede zal komen dan haar zal schaden.

Gaarne wenschen wij volle aandacht onzer lezers te vragen voor het door ons gecursiveerde gedeelte. Er blijkt duidelijk uit, dat *zelfs* de Volksraad, ons hoogste college voor behartiging der Indische belangen door vertegenwoordigers van alle schakeeringen der Indische samenleving, eigenlijk toch maar zoo'n beetje mag meelopen voor spek en boonen. En ik kan het me zoo levendig voorstellen, dat men adviezen of moties van den Volksraad, die beoogen de op Indië gelegde lasten in het belang der Nederlandsche imperiale belangen ook voor een grooter deel door Nederland te doen dragen, meesmuilend zal terzijde leggen. Zijn de lasten voor de Indische begrooting te drukkend? Geen nood; dan maar afgewenteld op de lagere Indische gemeenschappen. Zelfs de heer Fruin is daarover niet al te best te spreken:

De in de eerste plaats genoemde maatregelen beoogen verder de overheveling van allerlei lasten van het Land naar verschillende lagere organen, regentschappen en gemeenten. Inderdaad is bij een dergelijk plan van bezuiniging geen sprake. De lasten worden eenvoudig van

de hoogere gemeenschap gelegd op een lagere gemeenschap, die de lasten zal moeten opbrengen. Zondert men dan verder nog eenige kleinere maatregelen uit, dan is het eenige, wat de Begrootingscommissie ten aanzien van de algemeene maatregelen verder weet, het oude en beproefde middel van kortingen op de salarissen en de pensioenen. Ziedaar in a nutshell te noemen — over te gaan. Deze moreele noodgesteld.

Thans de heer Monod de Froideville.

Ik sprak van de moreele noodzakelijkheid om tot een topbezuiniging — om het zoo kortweg te noemen — over te gaan. Deze moreele noodzakelijkheid bestaat bij de Regeering ook tegenover Haar geheele ambtenarencorps. Het voorbeeld dat de hoofdambtenaren tot de hoogste ambtnearen inclus in Fransch Indo-China, een nabije Fransche kolonie, gegeven hebben, noem ik beschamend voor ons. Ik moet erop wijzen, dat zich hier in Indië bij de middelbare en lagere ambtenaren de gedachte vastzet, die ik met een variatie op een bekend gezegd aldus kan uitdrukken: de grooten betalen en de kleinen betalen, maar de kleinen betalen het meest.

Ik ben daarmede gekomen tot het laatste punt, dat ik in deze rede zal behandelen, de bezuiniging op de ambtenaars-salarissen. Ik ben van meening, dat de Regeering ook hier den moreelen plicht had, het ambtenarencorps duidelijk te maken, dat de ingevoerde kortingen noodzakelijk waren en dat Zij daartoe had over te leggen het geheele bezuinigingsschema, dat Zij voor zich zelf voor de naaste toekomst gevormd had. De Regeering heeft gemeend, dit te kunnen nalaten en ik begin nu te begrijpen, dat Zij niet anders kon doen, omdat Zij dit schema niet heeft. Het is dus volkomen nutteloos er verder over te praten.

Inderdaad, onze Staats- en verschillende Overheidsdiensten zijn over het algemeen véél te topzwaar. En wanneer men dat zegt, krijgt men slechts te hooren: „Een bezuiniging op heel vele „kleintjes” zet méér zeden aan den dijk dan een bezuiniging op enkele „grooten” En het kind met het waterhoofd — de Staatsdiensten — wordt in de lagere regionen nog meer besnoeid en gepotongd, totdat de beentjes het kolosale hoofd niet meer zullen kunnen dragen. 't Is welletjes!

Welzoo, zou de Regeering zelf niet eens een schema hebben voor de naaste toekomst, en is het nu maar „op hoop van zegen?” Een heel wantrouwend mensch zou gaan denken: „Hm, Indië moet eerst op den rand van den financiële afgrond komen; dan worden de

werknemers murw, en kan zonder herrie, geruisloos, het z.g. „nationale” (koelie) salaris-peil worden ingevoerd voor alle *blijvers*-groepen!”

Als nummer drie komt de heer Notosoetarso aan de beurt:

Tot besluit moge ik er bij de Regeering op aandringen, om bij Haar streven het begrotingstekort tot de kleinst mogelijke proporties terug te brengen niet steeds te doen leiden door fiscale overwegingen, maar dat aan de economische zijde van het vraagstuk een minstens gelijke beteekenis moet worden gegeven. Het is inderdaad aanlokkelijk om een spoedig begrotingsevenwicht in het vooruitzicht te hebben, maar indien dit fiscaal evenwicht wordt verkregen, blijkt er aan den anderen kant een ander soort tekort te zijn ontstaan, nl. een tekort in de behartiging van de economische belangen van Nederlandsch-Indië. Alleen door oordeelkundig deze beide belangen tegelijkertijd te behartigen zal men een toestand krijgen, die tot stabiliteit zal leiden.

Daar gaat het precies om. Er wordt als-maar-door gekort en bezuinigd, om eene kloppende begrooting te krijgen, maar maar wat wordt er gedaan om de economische belangen van Indië eens *krachtdadig* en vooral *doelbewust* te behartigen? Laat ons verder gaan. De heer Burger zei o.m.

Wanneer ik nu naga hoe de begrotingscommissie zich de saneering van het budget voorstelt, dan kan ook ik een zekere teleurstelling niet verhelen, omdat haar schema zoo overwegend negatief is. Zij heeft al haar aandacht geconcentreerd op de begrotingscijfers zelf, en is de bronnen, waaruit die gegevens voortvloeien, geheel voorbij gegaan. De commissie heeft volstaan met eenerzijds een aantal min of meer ingrijpende bezuinigingsdenkbeelden te noemen, anderzijds eenige suggesties aan de hand te doen voor verhooging der middelen. *Zij heeft nagelaten een positieve welvaarts-politiek in haar beschouwingen te betrekken, middelen te noemen ter verhooging van het maatschappelijk inkomen dan wel om verdere verarming te voorkomen.* Ik sluit mij hieromtrent aan bij de zooeven door den heer Fruin terzake geuite critiek.

Ik heb mij dan ook afgevraagd of de begrotingscommissie contact met de Economische commissie heeft gehad. Ik zou gaarne van de Regeering vernemen of Zij geen aanleiding heeft gevonden om het onderhavige rapport nader door de Economische commissie te doen behandelen, juist wjl welvaarts- en begrotingsbeleid

zoo nauw samenhangen. *Wel zegt de Memorie van Antwoord, dat bij de begroting alle aandacht wordt geschonken aan de adviezen der economische commissie, doch het blijkt niet, dat de Regeering genoemde commissie over het rapport heeft gehoord.*

Wij verzoeken met nadruk te willen nadenken over de door ons gecursiveerde gedeelten. Nu komt er een heel ander geluid, van den heer Staargaard van de Economische groep.

„Intusschen liep het tekort op den gewonen dienst van 1931 op tot 150 millioen, terwijl een sluitende begroting geraamd was. In 1931, toen de ontwerp-begroting voor 1932 werd behandeld, en de waarschuwers door de realiteit wederom in het gelijk waren gesteld, herhaalde zich hetzelfde. Weer de ernstige en gegronde waarschuwing tot de Regeering: herzie Uw onvoorzichtig optimisme en Uw begrotingsopzet, het wordt gevaarlijk. In zei den 8sten Juli 1931, dus ruim anderhalf jaar geleden:

„Er is periculum in mora. De toestand is zoo, dat uitstel van het treffen der noodzakelijke maatregelen om het schip van staat veilig en kalm door den wereldstorm heen te leiden, gevaarlijk is. Gevaarlijk voor het vertrouwen in den financieelen toestand van Nederlandsch-Indië. Gevaarlijk dus voor de waarde van onzen gulden.”

En ik gaf een werkmethode aan om snel en doeltreffend over de geheele linie te bezuinigen, te vereenvoudigen en versoberen.

De heer Staargaard heeft n.o.m. niet te klagen, zooals hij blijkens het gecursiveerde gedeelte deed. Want hoe langer met „drastische” bezuinigingen wordt gewacht, hoe meer zal het loonpeil kunnen kelderen, en in lange, lange jaren zal geen enkele welvaarts-politiek Indië behoorlijk uit het economische moeras kunnen halen. Wij meenen, dat *noodzakelijke* bezuinigingen, indien Nederland de Rijks-eenheid niet te éézijdig uitlegt, aanvaard zullen moeten worden, doch het is *nu meer dan tijd* dat eens eerlijk en met ernst gewerkt wordt aan een vrucht-dragende welvaarts-politiek voor Indië!

De heer van Holst Pellekaan:

Wij zullen terug moeten, zoo in de staatshuishouding, ht particuliere bedrijf als in het privé-leven naar het eenvoudiger en niet minder gelukkig levenspeil van vóór den oorlog. De oorlogs- en na-oorlogsjaren hebben een schijnwelvaart gebracht, die nog vlugger is verloren gegaan dan ontstaan en die nu tot scherpe tegenstellingen heeft geleid. Het verzet tegen dien

teruggang, die echter ten slotte geen achteruitgang behoeft te zijn, is begrijpelijk, maar evenzeer tevergeefs. Hoe eer de periode is door-gemaakt, des te beter is het voor de geheele samenleving. Het is de plicht der Regeering om daarbij leiding en voorbeeld te geven en het is om die reden, dat de nota van de tweede begrootingscommissie zoo goed is geweest al moge men dan ook in onderdeelen van meening en in waardeering verschillen. En de publicatie is goed geweest, omdat daar in sobere woorden en zonder verdoezeling de schrille waarheid is belicht. Maar daarom ook betreur ik het, dat de Memorie van Antwoord zoo weinig zeggend en ontwijkend is, dat debat over de voornaamste en principieelste punten wordt afgesneden. Dit debat zal daarom steriel moeten blijven, enkele punten wellicht uitgezonderd. Met mijn geacht medelid, den heer Fruin, blijf ik het een fout achten, dat verder ingrijpen wederom wordt uitgesteld tot over een half jaar, tot de behandeling van de begroting voor 1934 en ik kan mij volkomen aansluiten bij hetgeen de heer Burger zooeven heeft opgemerkt over den tragischen gang bij het doorvoeren van bezuinigingsmaatregelen.

De heer van Holst Pellekaan moge een weinig geduld hebben; de loonen van *alle blijvers* zullen binnenkort zéér beduidend worden verlaagd, tot heil van de „drainage-ondernemers!”

Wij hebben met genoegen het onderstaande uit het stenografisch verslag overgenomen, en een gedeelte gecursiveerd:

De heer Fournier: Mijnheer de Voorzitter! Ik moet mij helaas aansluiten bij diegenen, die hun teleurstelling erover hebben uitgesproken, dat een economische basis voor de financieele bezuiniging ontbreekt.

Wie de heele stand van zaken in Nederlandsch-Indië gaarne wil onderkennen, moet noodzakelijk een economisch schema hebben, waarop hij zijn oordeel kan baseeren. Het gemis, dat wij hier in dit opzicht gevoelen in verband met de verhouding van de financiën en den economischen toestand van het land, wordt op blz. 4 (ronde) van de Memorie van Antwoord ook inderdaad niet goedgemaakt. Wel zegt de Regeering daar, dat Zij dat verband ook wel onderkent, maar verder gaat Zij er niet dieper op in. Wel zegt Zij, dat bij den opzet van de begroting alle aandacht wordt geschonken aan de adviezen van de Economische commissie, die van belang zijn, maar het is bekend, dat de Economische Commissie zich wel met incidenteele vraagstukken op economisch gebied bezig

Geeft dit blad na lezing aan een
nog niet aangesloten Collega.
Gij verricht daardoor reeds
propagandistisch werk.

houdt, maar geenszins, dat het een commissie is, die de financieele toestand van het land onderkent en op basis daarvan economische adviezen voor de verdere ontwikkeling geven kan. In de vorige zitting is ons dit duidelijk gezegd. Ik geloof, dat wij aan de adviezen van de economische commissie zeker groote waarde kunnen hechten, maar niet dat het adviezen zijn als wij noodig hebben, om uit dezen moeilijken toestand te geraken. Het is een zekere miskennis van het economische en financieele verband, wat ik in de Memorie van Antwoord van de Regeering meen te moeten opmerken en deze geeft daarom weinig bevrediging.

Want het is toch wel een heel bekend feit, dat de toestand van de financiën een secundair verschijnsel is en geen primair. Want de financieele stand van zaken volgt geheel de schommelingen van den economischen stand van zaken. En wanneer men dus van een land, dat op het oogenblik in groote moeilijkheden verkeert, den toestand goed wil onderkennen, dan is toch wel de economische toestand primair aan de financieele.

(Wordt vervolgd).

BURGERLIJKE OPENBARE WERKEN.

Departement.

Tijdelijk belast met de waarneming van de betrekking van werktuigkundig ingenieur Ir. G. J. Slot, thans tijdelijk waarnemend ingenieur bij het Veiligheidstoezicht.

Waterstaat.

Benoemd tot ingenieur 1ste klasse de ambtenaar op non-activiteit Ir. M. Valkenburg, laatstelijk die betrekking bekleed hebbende.

Ter beschikking gesteld van de provincie Oost-Java de ingenieur 1ste klasse, Ir. M. Valkenburg voornoemd.

Ontslagen:

- a. op verzoek met ingang van 31 Januari 1933, wegens volbrachten diensttijd, eervol en met recht op pensioen uit 's Lands dienst de architect J. F. de Ceuninck van Capelle;

- b. op verzoek, met ingang van ultimo April 1933, wegens volbrachten diensttijd, eervol en met recht op pensioen uit 's Lands dienst de ambtenaar op non-activiteit K. F. Harms, laatstelijk hoofd-opzichter;

- c. wegens overtolligheid, met ingang van einde Februari 1933 eervol uit zijne betrekking de opzichter 1ste klasse Th. Mannot;

- d. wegens overtolligheid, met ingang van einde Februari 1933 eervol uit zijne betrekking de opzichter Soemadi;

's Landsbaggerbedrijf.

Ontheven wegens overtolligheid met ingang van einde April 1933 eervol van de tijdelijke waarneming van zijne betrekking de tijdelijk waarnemend machinist P. G. A. Grouw.

ONZE BOEKENLIJST

Bij onzen Bibliothecaris: R. M. SOEJATIMAN, Petodjosawah Zuid, Gang VI, Batavia-Centrum zijn de ondervolgende boeken te krijgen, na toezending van de kosten per postwissel. Geeft deze lijst ook ter inzage aan Uwe kennissen, die (nog) geen lid zijn der Vereniging van Bouwkundigen. Bij beduidende afname kunnen wij korting of provisie toestaan.

1. Staten voor de berekening van grondverzet	à f 0.30	franco p.p.	f 0.40
2. Een économischer werkwijze voor oppervlakte-asphalteering	„ „ 1.—	„	„ 1.10
3. Technische Hygiëne „Waterverzorging.”	„ „ 2.50	„	„ 2.75
4. Knikmonogram	„ „ 0.25	„	„ 0.30
5. Keuring van dakpannen	„ „ 0.15	„	„ 0.20
6. Opgave Architects-examen 1928.	„ „ 0.75	„	„ 0.85
7. Opgave Architects-examen 1930.	„ „ 1.—	„	„ 1.10
8. Statisch bepaalde en niet-statisch bepaalde balken	„ „ 0.75	„	„ 0.85
9. Grepen uit de leer der Hydraulica	„ „ 1.25	„	„ 1.35
10. Gewapend-beton. Statica en sterkteleer. Deel I.	„ „ 2.50	„	„ 2.60
11. Gewapend-beton. Deel II	„ „ 4.—	„	„ 4.20
12. De beteekenis van den cementsteen in gietbeton	„ „ 1.—	„	„ 1.10
13. Krachtleveringsmachines	„ „ 2.—	„	„ 2.10
14. De Compensatie-planimeter.	„ „ 0.25	„	„ 0.30
15. Ranglijstenboekje Schaal B. 12 personeel bij de B. O. W., en ledenlijst V. v. B.	„ „ 0.25	„	„ 0.30
16. Complete oude jaargangen I. B. T., zolang de voorraad strekt, voor leden V. v. B en abonne's I. B. T. tegen een zeer gering bedrag verkrijgbaar. <i>Haast U, want wij willen den voorraad spoedigst opruimen!</i>			

Bij bestellingen boven f 10.— geven wij 10% korting; boven f 25.— kunnen wij 15% korting toestaan. Bestellingen tot een hooger bedrag nader overéén te komen. H.B.